

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de heer S. Dekker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Plaats/datum:
Utrecht, 1 april 2016

Kenmerk:
2016.073212/RdB

Onderwerp:
Data Eindtoets 2017

Geachte heer Dekker,

Het afgelopen schooljaar (2014-2015) was het eerste schooljaar waarin nieuwe wet- en regelgeving rondom de Eindtoets in werking is getreden. Het primair en voortgezet onderwijs hebben gezamenlijk de verantwoordelijkheid genomen en in veel gevallen op een goede manier invulling heeft gegeven aan de (soms ingrijpende) veranderingen die deze wetswijziging met zich meebracht. Dit schooljaar zal in het teken staan van verdere verbetering, uitvoering en implementatie van deze veranderingen.

Een van de meest ingrijpende wijzigingen betrof de afnameperiode waarin de Eindtoets moet plaatsvinden. Een verplichte afname in de periode tussen 15 april en 15 mei was o.a. nodig zodat het schooladvies leidend kon worden in de toelatingsprocedure voor het Voortgezet Onderwijs. De invloed van het Eindtoetsadvies is daarmee verkleind en is gaan dienen als een 'second opinion' zoals oorspronkelijk was bedoeld.

Ondergetekenden zijn van meet af aan voorstander geweest van een latere afname van de Eindtoets. Dat wil zeggen, ten tijde van de indiening van de wet hebben wij gepleit voor een afname in april. Een latere afname van de Eindtoets zorgt ervoor dat de onderwijstijd optimaler wordt benut, het schooladvies een centralere plek krijgt in de toelating tot het voortgezet onderwijs en er actuele gegevens worden overdragen aan het VO (dit is van belang in het kader van de doorlopende leerlijn).

Echter, de wettelijke periode levert voor het schooljaar 2016/2017 een dermate problematische situatie op dat onderstaande partijen u met klem vragen om toestemming voor een vervroegde afname, buiten het wettelijk kader, van de Eindtoets in dit betreffende schooljaar. Middels deze brief lichten we graag toe waarom de gezamenlijke organisaties, die vele geledingen van het onderwijsveld vertegenwoordigen, tot deze oproep komen.

Wettelijke periode en situatie 2017

Wettelijk (Artikel 9b van de WPO) is vastgesteld dat de Eindtoets PO wordt afgenomen in de periode van 15 april tot 15 mei; daarbij is opgenomen dat de afname moet plaatsvinden in een *volledige* schoolweek. De combinatie van deze eisen leidt ertoe dat vanwege (verplichte) schoolvrije dagen in 2017 alleen week 19 (8-12 mei) resteert voor afname van de Eindtoets. De weken 17 en 18 vallen af omdat dit respectievelijk een verplichte vakantieweek en een veel gekozen week voor de meivakantie is. Het alternatief lijkt week 16 (18-19-20-21 april), maar dit is geen volledige schoolweek (17 april is Tweede Paasdag en 21 april staat in het teken van de Konings spelen).

Hierbij moet opgemerkt worden dat ten tijde van de behandeling van deze wet in de Tweede Kamer de troonswisseling nog niet had plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot de instelling van de Konings spelen en Koningsdag op 27 april. Daarnaast lijkt een afname van de Eindtoets in week 19 in tegenspraak met de aangenomen motie Bruijn in de Eerste Kamer waarin de regering wordt verzocht "om de centrale Eindtoets zoveel als mogelijk direct aan het begin van de in de wet genoemde periode tussen half april en half mei af te (laten) nemen."¹

Voor de weken 16 of 19 zijn echter dermate veel tegenargumenten aan te voeren, dat beide verre van ideaal zijn en zeker niet in het belang van de leerling.

Week 19

Een afname in week 19 zou betekenen dat leerlingen de eindtoets op 8-12 mei² maken. Enkel het feit dat deze week volledig voldoet aan de wettelijke eis weegt volgens ondergetekenden niet op tegen onderstaande punten die in de bijlage van deze brief uitvoerig worden toegelicht.

- Overall niet in **het belang van de leerling**.
- **Tijdpad** rondom toelating en plaatsing is onhaalbaar en in het nadeel van leerlingen.
- **Organisatorische problematiek** binnen het VO.
- **Inhaalperiode** van de Eindtoets nog meer desastreus voor tijdpad.
- **Afname na een vakantieperiode**, met waarschijnlijk negatief effect op resultaten.
- Uitvoering van eindtoets in mei is **in strijd met motie Bruijn**.
- Resultaten vallen samen met **uitslag Centrale Examens**.
- **Negatieve invloed** op verdere implementatie en acceptatie Wet op Eindtoetsing.

Week 16

De argumenten *tegen* een afname in week 19 lijken te pleiten voor een afname in week 16 (17-21 april). Ondanks het feit dat er geen sprake is van een volledige schoolweek, kunnen hiermee veel organisatorische problemen voorkomen worden. Echter, hiervoor dienen zich evenzeer legitieme argumenten aan die een afname in week 16 sterk ontraden.

- 17 april **Tweede Paasdag** / 21 april **Konings spelen**.
- **Betrouwbare afname** in het geding bij afname na een lang paasweekend.
- **Ongewenste toetsomgeving/-condities** bij afname tijdens Konings spelen.
- **Effect op onafhankelijk schooladvies**.
- Rol van **Eindtoets als second opinion** in gevaar bij met name kwetsbare leerlingen.
- Valt in sommige gevallen samen met **vastgelegde vakantieplanning** (ook vanuit het VO).

¹ Kamerstukken I, 2013 - 2014, 33157.

² Afhankelijk van de keuze van een eindtoets

Ondergetekenden hebben ieder vanuit hun eigen rol veelvuldig het onderwijsveld geraadpleegd omtrent een standpunt over de geschiktheid van data voor een Eindtoets in 2017. Gezamenlijk komen zij tot het onderstaande standpunt.

Gezien het feit dat:

- De Eindtoets een betrouwbaar en valide beeld moet geven van de vaardigheden van leerlingen uit groep 8;
- Deze Eindtoets geldt als een second opinion, op basis waarvan een schooladvies kan worden heroverwogen en bijgesteld;
- Deze second opinion juist van belang is voor de risicogroep van (mogelijk ondergeadviseerde) leerlingen die zeer waarschijnlijk de meeste hinder zullen ondervinden van een niet optimale toetsafname;
- Alle leerlingen recht hebben op een optimale toetsafname;
- Een te late afname leidt tot organisatorische problematiek in het VO;
- De kansen die een eindtoets voor leerlingen kan bieden niet belemmerd mogen worden door organisatorische problemen of tijdsdruk;
- Alle afwegingen die zijn gemaakt om te komen tot een afname in week 19 of week 16 leiden tot een eenduidige conclusie: namelijk dat naast de (organisatorische) problematiek voor de sector een afname in week 16/19 allerm minst in het belang is van de leerling;

achten ondergetekenden het onwenselijk om de Eindtoets in 2017 plaats te laten vinden in de wettelijke periode. Hiermee wordt geen recht gedaan aan een optimale, betrouwbare en valide afname van de Eindtoets, en daarmee wordt voorbijgegaan aan het recht en het belang van ieder kind in groep 8 om onder de meest gunstige omstandigheden de Eindtoets te maken.

Daarom vragen wij u met klem :

1. Toestemming te geven om eenmalig af te wijken van de wettelijke periode en toe te staan om week 15 (10-14 april) als formele afnameperiode van de Eindtoets 2017 toe te voegen aan de wettelijke periode.
2. Deze vraag met urgentie te behandelen, gezien het feit dat het College voor Toetsen en Examens op 18 april de toetsperiode 2017 zal vaststellen, vanwege een bepaling in het Toetsreglement dat zij het veld tijdig (uiterlijk met de rapportage van de eindtoets) dient te informeren over de toetsdata van 2017.
3. Om te komen tot een meerjarenplanning Eindtoets en daarbij in een vroeg stadium soortgelijke problematiek te signaleren en toe te werken naar een structurele oplossing.

Hoogachtend,

Mevr. Rinda den Besten
voorzitter PO-Raad

Paul Rosenmöller
Voorzitter VO-raad

Mevr. Petra van Haren
Voorzitter AVS

Peter Hulsen
Ouders & Onderwijs

Mevr. Elizabeth Langeveld
Algemeen Directeur Bureau ICE

Mevr. Hermien Lubbers
Algemeen Directeur A-vision